

Verslag Bestuursvergadering 9 november 2020

Locatie:

Online

Tijd: 10:00 uur – 11:30 uur

Aanwezig: Erik Kopp, Leen Lagerwerf, Geert Jonker, Kees Kammeraat, Peet Wessels en Tom Kreuning

Notulist: Tom Kreuning

1. Opening: vaststellen agenda en notulen vorige vergadering. De notulen worden vastgesteld. Naar aanleiding van de notulen: Kan er nog steeds ingelogd worden bij de vorige webhost Websolve? (actie Leen)
2. Post in/uit:
 - Email 'De tijd rijp' van Jan Jansen over gefaseerde opleiding zoals het vroeger bij Gildes ging.
 - Brief van Jan Jansen aan Nicole Bakker
 - Email van Piet die graag wil dat er op de eigen dorpsmolen gelest en geëxamineerd gaat worden.
 - Email van Toine Maas, uitgeverij Matrijs. Geert neemt contact op om over fondsenwerving te praten.
 - Meer ruimte voor de Gildebrief van Barend Zinkweg. Het bestuur besluit dat de Gildebrief twee keer per jaar met 36 pagina's mag verschijnen. De kosten zijn dan wel wat meer. Voorlopig eerst voor 1 jaar en daarna evaluatie.
3. Mededelingen bestuursleden: De internationale conferentie was een succes. Er is belangstelling vanuit Duitsland en Engeland om ook een keer de conferentie te organiseren. Wordt vervolgd.
4. Verenigingszaken: nabespreken ALV: ging goed, 1 procent van de leden was ingelogd. ZOOM account wordt aangemaakt. Mogelijkheid om vooraf te stemmen. 13 euro per maand voor een algemeen Gvm account. Meerdere bestuursleden kunnen hier dan gebruik van maken. Secretaris heeft beheer. Zoom pro wordt aangeschaft. Geert en Tom regelen dit.
5. Afdelingszaken: Nieuwe mappen voor instructeurs en mio's. Mio's betalen dit in entreegeld. Instructeurs via afdelingsbestuur, heeft er budget voor. Moeten hun instructeurs goed equiperen. Leen maakt een artikeltje over hoe de boeken bij de instructeurs komen. Vanaf 1 oktober start het nieuwe regime wat betekent dat de nieuwe leden betalen tot en met het volgende jaar
6. Opleidingszaken: voorbespreken OR 14/11: Discussie over nieuwe opleiding. In bepaalde afdelingen is er geen behoefte maar in andere misschien wel. Het moet simpel. Hoe groot is nu eigenlijk het probleem en wat is het probleem? Er moet iets aan de examens gedaan worden. Naar elkaar toeschuiven? Voorgesteld wordt om twee groepen te maken. 1. Overleg met DHM over de examens. 2. Over de vereenvoudiging van de opleiding. Een smaller theoriepakket maken? Twee trajecten: poldermolen en korenmolen? Wat doe je bijvoorbeeld met wieksystemen? Opleiden voor één molen? Het gaat om goede startbekwaamheid. Heeft dit invloed op de belangstelling? Dat moeten we nog zien. Voorstel OR 2021 vervroegen naar februari en september i.v.m. ALV en deadline Gildebrief. OR verslag in de Gildebrief is een beetje saai voor de gewone molenaar. Het verslag kan beter op de

website geplaatst worden. De OR moet hierover beslissen. De mio's die afgehaakt zijn en ook de mio's die al lang in opleiding zijn (langer dan 3 jaar) per email vragen hoe en waarom. (Geert en Jan Wieffer).

7. Jubileumcommissie vergadert via teams. Het jubileumlogo is klaar. De begroting is door Peet gemaakt ivm sponsoring door fonds voor cultuurparticipatie: . Er gaat een brief uit naar ambassadeurs, die ons gaan steunen (comité van aanbeveling). Nieuwsbrief wordt gemaakt door Ramon Kroes. Hoe gaan we die versturen? Via mailchimp is het gratis tot 2000 adressen. Dit zit ook in de Genkgo communicatie module. De brief naar Beatrix wordt gemaakt in overleg met Nicole Bakker.
8. Website: De website wordt door Tom en zijn vrouw eens kritisch bekeken en waar mogelijk aangepast.
9. Rondvraag: geen

Volgende vergadering: maandag 7 december om 09:30 uur.

2020:

14 november Online OR

DE TIJD RIJP..... DE ZAAIER, DE MAAIER en DE OOGSTER,

Herfst 2020, de vruchten kunnen geplukt, het gewas kan geoogst worden. De opbrengst hangt deels af van de gezondheid van het gewas, de aard van de voedingsbodem, van de weerssituatie waaronder het heeft kunnen groeien en van de meststof en niet te vergeten: de zorg en aandacht.

Nu lees ik het stuk van dhr. Karel Ouendag in het vorige Gildeblad, waarin hij terecht wijst op een sluimerend virus dat nog steeds rondwaart in de opleiding tot vrijwillig molenaar. Het is niet voor het eerst dat de kern van zijn betoog gesignaleerd is. Het is reeds aan de orde gekomen bij de start van de herziening van de opleiding in 2004. Zelfs De Hollandsche Molen heeft geprobeerd het gelijk aan haar kant te krijgen.

In het verre verleden zijn voorstellen gemaakt om molenaars van alle regio's in te lichten over de ontwikkelingen op het gebied van de vernieuwing van de opleiding en om er met hen over te kunnen discussiëren. Daar is in het land volop gebruik van gemaakt. Er lagen geen stukken met het uitgangspunt: Zo moet het, wel met de intentie: zo zou 't kunnen. Verschillende opties is hen voorgelegd. Deze brede discussie leverde naast bijzonder waardevolle informatie, tevens bijval voor de gang van zaken binnen het Gilde, op: open staan voor wat er op de werkvloer leeft. De molenaars werden gehoord.

Nu bleek dat er, nadat de vernieuwde opleiding van start is gegaan, ook behoefte was om de Basisopleiding aan te passen; een van de aspecten van het integreren, naast de vaststelling van de exameneisen en de examinering er van. Jammer genoeg was er van een brede aanpak geen sprake. Geen voortzetting van de brede opleiding gerelateerde discussie. Wel werd een werkgroep in 't leven geroepen en werden enkele molenaars benaderd om enkele hoofdstukken van de Basisopleiding[-cursus] van commentaar te voorzien.

De Basisopleiding [-cursus] biedt namelijk erg veel informatie en is derhalve een goed bruikbaar naslagwerk met veel technische kennis. Maar als molenaar kom je daar niet eens aan toe om daar iets mee te doen, laat staan dat je technische veranderingen, gebaseerd op molenmakerswerk, aan zou moeten kunnen brengen.

Ondanks het vele werk dat de betreffende werkgroep heeft verzet, was van opschoning in die zin geen sprake en bleef de stroom argumenten aanwellen. Argumenten die in de beginfase van de vernieuwing reeds naar voren zijn gebracht: Richt de opleiding zodanig in dat gemotiveerde vrijwilligers plezier beleven aan hun keuze waardoor ze meer betrokken zijn bij de molen. Geen argumenten dus met de bedoeling om een streep door de vernieuwing te zetten, maar om vrijwilligers meer ruimte te geven om zich in de molenwereld vanuit de eigen studiemogelijkheden te kunnen ontplooiën, waardoor de motivatie kan resulteren in een hechtere betrokkenheid bij de molen.

Toen ik hiermee bezig was vond ik de kern van een stukje met betrekking tot de opleiding bij een 'echt Gilde', een uitgelezen kans om enthousiaste vrijwilligers binnenshuis te houden.

'In de Middeleeuwen verzorgde een Gilde de scholing voor nieuwe vaklieden in werkplaatsen waar kennis en ervaring werden uitgewisseld. Opleiden voor een vak begon vaak met de eigen kinderen. Waren ze eraan toe om als leerling verder te gaan, dan werden ze geplaatst bij een gildemeester.

Eenmaal een gedegen opleiding te hebben gevolgd en de meester hem geschikt vond werd deze na enige tijd benoemd tot gezel. De gezel werkte in dienst van de meester, maar dan wel volgens het voor gilden geldend typische opleidingstraject. Na een aantal jaren ervaring opgedaan te hebben moest een van een proeve van bekwaamheid afgelegd worden. Na het slagen er voor kon uiteindelijk de titel

"meester" verkregen worden en zou hij als zelfstandige zijn beroep kunnen uitoefenen. Vandaar: "Vakmanschap is meesterschap".

Het lezen er van heeft geleid tot mijn poging om tot een oplossing te komen van de vraag: **'Hoe kan de opleiding verbeterd worden?'** Dat die vraag opnieuw gesteld wordt is dus niet vreemd. Maar vanwege een terugkerend probleem heb ik me ook afgevraagd, of de vraag de essentie van het probleem de lading wel dekt. Blijkbaar niet. Om op die vraag een antwoord te vinden zullen we eerst moeten kijken naar het doel dat Het Gilde blijkens haar statuten met de opleiding beoogt.

Doel van de opleiding:

a) opleiden van een leerling tot vrijwillig molenaar die **een molen** wil laten draaien [voor de Prins] en het behartigen van zijn belangen.

Een molenaar moet kunnen bepalen of er met **een molen** gedraaid kan worden. Indien dat het geval is zal hij moeten bepalen hoe dat het beste kan gebeuren. Tijdens het draaien zal hij moeten zorgen dat de veiligheid gewaarborgd wordt en blijft. Na het draaien zal hij de molen zo moeten achterlaten dat deze het voor langere tijd zonder toezicht kan stellen.

We hebben het hier over de taak van de molenaar: verrichten van praktische handelingen. We weten maar al te goed dat er altijd omstandigheden zijn waardoor de molenaar snel moet handelen om de veiligheid van mens en molen te kunnen waarborgen. Hij moet over voldoende bagage beschikken om snel adequate beslissingen te kunnen nemen. Kan hij de problemen niet zelf oplossen dan moet hij voldoende kennis hebben om dat probleem voor te leggen aan, of de eigenaar, of molenmaker. Krijgt hij bezoekers op de molen dan beschikt hij over voldoende kennis van ook andere molens en molens met een andere functie. Als zodanig kan hij informatie verschaffen over de molen en de plaats ervan in ons huidig cultureel erfgoed.

De exameneisen die Het Gilde, bij monde van de examencommissie van De Hollandsche Molen, er echter aan stelt, komen neer op:

'Alles wat er op alle molens maar te vinden is moet de leerling kennen en kunnen'. Hier wordt uitgegaan van het kunnen bedienen en onderhouden **alle molens**. Deze opvatting t.a.v. de exameneisen strookt niet met de doelstelling onder **[a]**.

De examenonderdelen zijn een opsomming/een vergaarbak van alle mogelijke denkbare situaties, die in en bij welke molen dan ook voorkomen. De gestelde norm ligt naar mijn idee hier te hoog. Goed bedoeld voor de, in mijn voorgestelde structuur, meestermolenaar.

De punten **'b'** en **'c'** duiden op verdieping en specialisaties:

b) het behartigen van de belangen van hen die **na voltooiing van de in 'a' genoemde opleiding** willen gaan malen.

c) het vergaren, onderhouden en uitdragen van kennis en ervaring van het productieproces.

Voorstel tot een mogelijke opleidingsstructuur.

In mijn opzet van een vernieuwde structuur ben ik uitgegaan van:

- A) Basisopleiding: leerling
gezel
- B) Vervolgopleiding: molenaar
- C) Specialisaties: meestermolenaar
leermeester [instructeur]
beroepsmolenaar

A) de basisopleiding

Een leerling kan zich aanmelden bij welke willekeurige molenaar [GVM] dan ook. [zie afdelingen die geen instructeurs kennen]. De eerste periode is gebaseerd op een ruime kennismaking met het molengebeuren: Soort molen, werk- en weersomstandigheden, de te verrichten handelingen, het leren oplossen van problemen en het omgaan met andere mensen.

1ste periode [leerling]

Uitgangspunt: Een leerling heeft niet de bevoegdheid om een molen zelfstandig te bedienen, slechts onder verantwoordelijkheid van een daartoe bevoegde mag hij werkzaamheden uitvoeren.

Doel:

- Oriëntatie in de wereld van de molen,
- Bijbrengen van besef t.a.v. veiligheid in en rondom de molen.'
- Verrichten van lichte onderhoudswerkzaamheden.
- Het vertrouwd raken met de praktijk, het bedienen van de molen, om deze voor de Prins te kunnen laten draaien.

Duur:

Voor het onder de knie krijgen van de praktijk [de praktisch handelingen] staat ten minste 4 maanden, mits minimaal 3 uur per week wordt geoefend [50 uur].

Afsluiting:

Op je eigen molen een praktische toets t.b.v. het handelingsdeel.

Toetsing door:

Molenaar en een molenaar van een andere molen.

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat leerling**

Leerling mag vervolgopleiding gaan volgen,

Afgewezen: Vrijwilliger mag leerling blijven, of wordt geadviseerd niet verder te gaan met de volgende periode.

2de periode [gezel]

Uitgangspunt:

Een gezel heeft niet de bevoegdheid om een molen zelfstandig te bedienen, slechts onder verantwoordelijkheid van een daartoe bevoegde mag hij werkzaamheden uitvoeren.

Als gezel mag je onder toezicht alle handelingen verrichten die noodzakelijk zijn om de molen te kunnen laten draaien. Beslissingen neem je en daaruit voortvloeiende handelingen voer je uit in overleg met de leermeester [instructeur].

In de 2de periode wordt de leerling toegewezen aan een leermeester [instructeur], krijgt te maken met een andere molen, tenzij hij zich al aangemeld had bij een leermeester [instructeur]. Hij heeft in de 1ste periode laten zien dat hij het praktisch handelen onder de knie heeft en kan dit nog volop oefenen en uitbreiden, maar wordt nadrukkelijk voorbereid op het 'Waarom doe je dit zo; wat zou er kunnen gebeuren als enz.'. De handelingen worden verricht vanuit het perspectief: 'Ik heb zicht op wat ik doe, ik heb gekeken naar het effect van mijn handelingen, ik heb gekeken of het voor mij, mijn mensen in mijn omgeving, voor de molen geen gevaar oplevert'.

Doel:

In grote lijnen kennis verwerven van de bouw en de inrichting van de molen.

Oefenen van en inzicht verwerven in het praktisch handelen.

Inzicht krijgen in de theoretische achtergrond van de praktisch handelingen

Extra aandacht voor het acht nemen van de veiligheidsaspecten t.a.v. mens, molen en omgeving.

Weerkennis verwerven en kennis die van de invloed van de weersomstandigheden.

Duur:

Voor het verwerven van inzicht in het toepassen van de praktisch handelingen staat tenminste 4 maanden, mits minimaal 3 uur per week wordt geoefend [50 uur].

Afsluiting:

Oordeelt de leermeester [instructeur] dat je over voldoende theoretische achtergrond van en inzicht hebt in het praktisch handelen, wordt dat in de praktijk getoetst.

Toetsing:

De leermeester adviseert, gezien de getoonde capaciteiten, de gezels: 'Mij lijkt het beter dat je doorgaat voor molenaar **[voor een molen]**, of, 'Mij lijkt je wel geschikt om door te gaan voor meestermolenaar **[voor alle molens]**'. De keuze is uiteraard aan de gezels.

Kiest de gezels om alleen maar molenaar te willen worden, dan wordt hij getoetst op de eigen molen, of een molen naar keuze, door een instructeur en 2 molenaars van een andere molen. Kiest hij voor het traject specialisaties komt de nadruk meer te liggen op theoretische achtergrondinformatie en de draagwijdte van de te nemen beslissingen.

Hij zal dan getoetst worden door 2 instructeurs

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat gezels**

Afgewezen:

Vrijwilliger mag opleiding tot gezels blijven volgen, of wordt geadviseerd niet verder te gaan.

B) Vervolgopleiding [molenaar]

Uitgangspunt:

Nadat de gezels geslaagd is heeft hij nog geen bevoegdheid om een molen zelfstandig te bedienen.

Tijdens de opleiding tot molenaar mag hij slechts onder de verantwoordelijkheid van een daartoe bevoegde molenaar werkzaamheden uitvoeren. Heeft hij eenmaal het certificaat molenaar dan mag hij een molen laten draaien.

Naast verdieping in de theorie van het praktisch handelen is verdieping in de kennis van het weer van essentieel belang en de invloedssfeer van het weer op het draaien met een molen.

Doel:

Alle handelingen zelfstandig kunnen verrichten om onder alle weersomstandigheden de molen veilig te kunnen laten draaien en beheren. Bevoegdheid om een molen onder eigen verantwoordelijkheid te kunnen beheren.

Zelfstandig eenvoudige onderhoudswerkzaamheden [niet molenmakereigene] kunnen verrichten t.b.v. het functioneren van de molen.

Duur:

Voor het verwerven van inzicht in het toepassen van de praktisch handelingen staat tenminste 4 maanden, mits per week minimaal 3 uur wordt geoefend [50 uur].

Afsluiting:

Oordeelt de leermeester [instructeur] dat je over voldoende theoretische achtergrond van en inzicht hebt in het praktisch handelen en over voldoende kennis van het weer beschikt en inzicht in de heersende weersituaties hebt, wordt dat in de praktijk getoetst.

Toetsing:

Op de eigen molen, of instructiemolen door

Molenaar, leermeester [instructeur] en een afgevaardigde van het Gildebestuur

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat molenaar**

Certificaat molenaar biedt de mogelijkheid om verder te gaan met de specialisatie meestermolenaar.

Afgewezen:

De vrijwilliger kan besluiten als gezels te willen blijven functioneren. Ook kan hem een taak worden opgelegd een deel opnieuw te doen.

C) Specialisaties

- a) **meestermolenaar**
- b) **leermeester [instructeur] of,**
- c) **vakmolenaar**

a) **meestermolenaar**

Voor de specialisaties wordt de molenaar ondergebracht bij geschoolde leermeesters [instructeurs], dan wel stagemolenaars [aangewezen door de afd. van het Gilde] met molens welke een essentieel andere bouwaard hebben, een ander wiek-, krui-, en/of vangstelsel, dan wel een andere functie.

Doel:

Het verwerven van praktische en theoretische kennis van molens met een essentieel andere bouwaard, een ander wiek-, krui-, en vangstelsel, dan wel een andere functie en het beschikken over een uitgebreide kennis van mogelijke voorkomende weersituaties.

Duur:

Voor het verwerven van inzicht in het toepassen van de essentieel andere praktisch handelingen staat ten minste 4 maanden, mits per week 3 uur wordt geoefend [50 uur]. Het verdient aanbeveling in 3 opeenvolgende weken [9/10 uur] de verschillen zowel praktisch als theoretisch eigen te maken. Zo kun je bijv. naar 5 andere molens.

Afsluiting:

De molenaar moet aan kunnen tonen [middels maalbladen in het LOGBOEK] dat hij op verschillende molens kennis en vaardigheid heeft opgedaan in het beheren van molens met andere systemen.

De molenaar moet aan kunnen tonen [middels maalbladen in het LOGBOEK] dat hij het weer dagelijks voor een periode van 1 mnd heeft bijgehouden.

De leermeester [instructeur] neemt contact op met de stagemolenaars/vakmolenaars over het resultaat van de molenaar. Na voldaan te hebben aan de gestelde voorwaarden en de stagemolenaars/vakmolenaars gehoord te hebben trekt de leermeester [instructeur] de conclusie: Geschikt, of niet geschikt om voorgedragen te worden. In dat laatste het geval luidt het advies: 'De gehele cursus, of een deel opnieuw doen', of 'Stoppen met de opleiding'.

Toetsing:

Op een door de Hollandsche Molen aangewezen molen in de regio van de afdeling, door: De leermeester [instructeur], een afgevaardigde van het Gildebestuur en een van de Hollandsche Molen.

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat meestermolenaar**

Afgewezen: Advies: 'Verder bekwamen door de hele stage opnieuw te doen, of een deel ervan', of advies: 'Stoppen met de opleiding'.

b) **Leermeester [instructeur]**

[Meester]molenaars, vakmolenaars die belangstelling hebben om hun kennis over te willen dragen, kunnen zich aanmelden voor een cursus, die erop gericht is naar ieders persoonlijke aard handvaten aan te kunnen reiken hoe om te gaan met de diversiteit van geïnteresseerden.

Doel:

Behalve op een instructieve wijze zowel de theoretische als praktische kennis kunnen overdragen, ook op een flexibele wijze inzicht in de theoretische achtergrond van het praktisch handelen kunnen bijbrengen.

Opleiding:

Een cursus [aangeboden door het Gilde] t.b.v. didactische scholing, noodzakelijk om, met het oog op de diversiteit van het aanbod van geïnteresseerden, op een adequate wijze de op te

leiden personen te kunnen begeleiden in het streven naar het maken van verantwoorde keuzes.

Duur:

Afhankelijk van de opbouw en intensiteit van de aangeboden cursus. De cursist moet aan kunnen tonen dat hij zich didactische vaardigheden heeft eigen gemaakt.

Afsluiting:

Theorie en praktijk op eigen molen in aanwezigheid van een leerling [2 x 30 min.]

Toetsing:

Een leermeester [instructeur didactische vaardigheid] en een afgevaardigde van het Gildebestuur [afd.]

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat leermeester**

Afgewezen: Advies 'Cursus opnieuw volgen', of 'Stoppen met de opleiding'.

c) Vakmolenaar

Als de opleiding voor [meester]molenaar met goed gevolg is afgesloten kan een opleiding gevolgd worden voor vakmolenaar. Het betreft hier molenaar willen worden op een korenmolen, een pelmolen, een oliemolen, of een houtzaagmolen.

Doel:

Zich bekwamen in het bedrijfsmatig laten functioneren van de molen. Bedrijfsmatig een molen zodanig kunnen laten functioneren dat een marktwaardig product geleverd wordt.

Opleiding:

De verzorging van de opleiding ligt in handen van specialisten/vakmolenaars waar de [meester]molenaar voor gekozen heeft.

Duur:

Cursustijd bedraagt ten minste 4 maanden, mits per week 3 uur wordt geoefend [50 uur]. Theoretisch deel kan eventueel behalve in dagdelen ook in avonddelen worden gevolgd.

Afsluiting:

Toetsing van theorie en praktijk op een molen met onderhavige functie. De toetsing van de praktijk kan slechts dan pas plaatsvinden op dagen waarop voldoende wind is te verwachten. De toets zal 1 – 1,5 uur in beslag nemen.

Toetsing:

2 Vakspecialisten

Resultaat:

Geslaagd: **Certificaat vakmolenaar**

Afgewezen: Advies: 'Die delen van de cursus opnieuw volgen waarvan het niveau onvoldoende is', of 'Stoppen met de opleiding'.

Ik ben er van overtuigd dat de opleiding als zodanig intact blijft en door de gewijzigde structuur de houdbaarheidsdatum verder naar achteren geschoven wordt. De voorgestelde structuur biedt meer ruimte, meer keuze mogelijkheden, en is minder belastend voor de diversiteit van het aanbod vrijwilligers in de molenwereld. Vanuit welke invalshoek, op welk niveau dan ook vrijwilligers instromen, de opleiding moet zo ingericht zijn dat zij er prettig bij voelen en naar tevredenheid goed kunnen functioneren.

Epiloog:

'Als molenaar moet ik kunnen constateren dat er wat aan de hand is, ik moet leren om uit te zoeken, waar ik het moet zoeken, wat het probleem is en wat ik er aan kan doen om het op te lossen, concluderen of ik dat zelf kan, aandurf, of dat ik er met behulp van de eigenaar een molenmaker bij moet roepen'. Deze gedachte heb ik geprobeerd toe te passen op de huidige opleidingsstructuur.

In de molenwereld heerst een ongeschreven wet: Het moet niet zo, maar het kan zo. Maar.....

Jan Jansen
instructeur/prov. examiner

Dir. Van De Hollandsche Molen
Mevr. N. Bakker,
Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam

Geachte mevr. Bakker,

Met genoegen heb ik uw antwoord op mijn brief van 12 sept. j.l. gelezen en maak er uit op dat ook De Hollandsche Molen het tekort aan vrijwillig molenaars als een probleem ervaart dat een mogelijk een negatief effect heeft op de aanmelding van nieuwe mio's.

U geeft terecht aan dat De Hollandsche molen over de examinering gaat. Die stelt in overleg met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars de exameneisen op. De examencommissie van De Hollandsche Molen toetst de kandidaten op basis van deze eisen.

Bij het opstellen van de eisen is de werkgroep van Het Gilde uitgegaan van het de kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om welke molen dan ook vakkundig en verantwoord te kunnen bedienen en onderhouden. Het Gilde heeft de opleiding tot Vrijwillig Molenaar afgestemd op **alle** molens: Het heikele punt dat een potentieel negatief effect sorteert. In mijn voorstel is deze opvatting weggelegd voor de **meestermolenaar**, of de **leermeester**.

Om het negatieve effect van de breedte van de huidige exameneisen en de opleiding te ondervangen kan de opleiding voor **molenaar** worden versmald tot het kennis nemen en vaardigheden verwerven van **een** molen. Daarbij wil ik niet uit het oog verliezen dat een molenaar moet kunnen bepalen of hij verantwoord met een molen [zie doelstelling van Het Gilde] kan draaien, dat hij onder alle omstandigheden tijdens, of het verrichten van praktische handelingen, of het bedienen van en draaien met de molen, of verrichten van kleine reparaties, of het geven van een rondleiding, zal moeten zorgen dat de veiligheid gewaarborgd wordt en blijft en dat hij na het draaien de molen zo moeten achterlaten dat deze het voor langere tijd zonder toezicht kan stellen. Krijgt hij bezoekers op de molen dan beschikt hij over voldoende kennis van ook andere molens en molens met een andere functie. Als zodanig kan hij informatie verschaffen over de molen en de plaats ervan in ons huidig cultureel erfgoed.

Hij moet ook over voldoende bagage beschikken om snel adequate beslissingen te kunnen nemen in geval van een calamiteit. Kan hij de problemen niet zelf oplossen dan moet hij voldoende kennis hebben en vaardig zijn om het probleem voor te leggen aan, of eigenaar, of molenmaker. De opleiding kan hier een bijdrage aan leveren door te stellen dat achtergrond informatie onontbeerlijk is bij het vermogen om oplossingsgericht te kunnen functioneren.

Ik wil hierbij nog benadrukken dat bovenstaand uitgangspunt vanuit een smalle doch verantwoorde basis, in tegenstelling tot de brede opleiding van Het Gilde, meer ruimte biedt voor de diversiteit van de aangemelde vrijwilligers.

Met vriendelijke groet,

Jan Jansen
Oldenzaalsestraat221
7523AC Enschede

Gilde van Vrijwillige Molenaars <gvmsecretaris@gmail.com>

Fwd: toegankelijker maar niet makkelijker

1 bericht

Hoofredactie Gildebrief <hoofredactiegvm@gmail.com>
Aan: Secretaris GVM <secretaris@vrijwilligemolenaars.nl>

29 september 2020 om 14:38

----- Forwarded message -----

Van: **Piet en Gerrie Heldens** <campingdewaatskamp@live.nl>

Date: di 29 sep. 2020 om 12:14

Subject: toegankelijker maar niet makkelijker

To: redactie@vrijwilligemolenaars.nl <redactie@vrijwilligemolenaars.nl>

Ik vind het heeel fijn dat jullie eindelijk in zien dat ieder op zijn mole moet lessen en af ronde hier heb ik 50 jaar terug al om gevraagd maar dat kon niet en daarom zijn er zoveel al af gehaakt piet

Verzonden vanuit [Mail](#) voor Windows 10

Gilde van Vrijwillige Molenaars <gvmsecretaris@gmail.com>

artikel Karel

1 bericht

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars <gvmboekhouding@gmail.com> 5 november 2020 om 13:32

Antwoorden op: boekhouding@vrijwilligemolenaars.nl

Aan: Voorzitter Vrijwillige Molenaars <voorzitter@vrijwilligemolenaars.nl>, Secretaris GVM

<secretaris@vrijwilligemolenaars.nl>, Geert Jonker <penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl>,

"handboek@vrijwilligemolenaars.nl Kammeraat" <h.c.kammeraat@planet.nl>, Hub van Erve <hubvanerve@home.nl>

Beste mede=molenaars

Alsnog even een reactie op het artikel van Karel in de laatste Gildebrief:

Mijn reactie hoeft niet in de Gilde brief ; het laatste waarop ik zit wachten is (weer) een discussie met Karel .

Over de brief zelf : we hebben eerder de Haarlemmer Olie gehad bv Jan Jansen uit Enschede . En dat liep alleen op trammelant uit-sec.

Mijn voorstel zou zijn : begin met het onderzoek de oorzaken van uitval en niet-examen doen. En neem een duidelijk Gilde-standpunt in over GFM, onze afdeling Friesland, Rijnlandse Molenstichting en MSMOG.

Met vriendelijke groeten

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Boekhouding en Verzekeringssecretariaat.

Jan Wieffer

boekhouding@vrijwilligemolenaars.nlverzekeringen@vrijwilligemolenaars.nl

tel. 074 - 277 4531

mobiel 06 537 333 22

Bankrekening NL40 TRIO 0198 5428 95

 Reactie op artikel Karel Ouendag.docx

17K

Gilde van Vrijwillige Molenaars <gvmsecretaris@gmail.com>

RE: Fondsenwerving Gilde Jubileumboek

1 bericht

Toine Maas - Uitgeverij Matrijs <toine.maas@matrijs.com>

6 oktober 2020 om 20:55

Aan: Secretaris GVM <secretaris@vrijwilligemolenaars.nl>, Geert Jonker <penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl>

Beste Tom, beste Geert,

Wat fijn dat met enige (Corona-)vertraging het contact tot stand is gekomen tussen Matrijs en de penningmeester van het Gilde. Met de penningmeester wil ik graag een plan maken om liefst in één klap te komen tot financiering van het jubileumboek. Het Fonds voor Cultuurparticipatie is bij uitstek het fonds dat dit zou kunnen bewerkstelligen. De grote drijfveer van dit fonds is dat mensen in de benen moeten komen om als deelnemer of als toeschouwer te participeren in de cultuur van ons land. Jullie molenaars passen naar mijn gevoel perfect in dit plaatje.

Sterker nog: wat ik weet van andere relaties van Matrijs is dat dit Fonds liever de "grote jongens" steunt dan een lokaal initiatief van een onlangs opgericht groepje. Jullie hebben een verleden, jullie hebben een staat van dienst, en jullie vertegenwoordigen Nederland in optima forma. Kijk gerust eens op de site van de Nederlandse Kastelenstichting. Zij hebben een half miljoen euro gekregen om de komende jaren de *Dag van het Kasteel* op Tweede Pinksterdag te organiseren.

Mijn oproep naar jullie is om het complete jubileumprogramma (met boek) als samengesteld pakket te omschrijven, inclusief de bijbehorende begroting. Uitgaan van reële kosten maar wel met een programma met veel onderdelen, ook het boek dus. Het gevraagde bedrag is dan wel wat hoger dan dat het boek kost, maar mocht je dan de helft krijgen van het gevraagde bedrag is dat aspect van het jubileumprogramma gefinancierd.

Beste penningmeester, beste Geert, bel gerust om even te overleggen. Morgen ben ik niet op kantoor, maar donderdag en vrijdag wel. We spreken elkaar vast.

Met vriendelijke groet,

Toine Maas, uitgever

Uitgeverij Matrijs

[Lange Nieuwstraat 12, 3512 PH Utrecht](#)

Telefoon: 030 - 234 3148

E-mail: toine.maas@matrijs.com

Website: www.matrijs.com

Van: Secretaris GVM [mailto:secretaris@vrijwilligemolenaars.nl]

Verzonden: dinsdag 6 oktober 2020 19:41

Aan: Toine Maas - Uitgeverij Matrijs <toine.maas@matrijs.com>; Geert Jonker <penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl>

Onderwerp: Fondsenwerving Gilde Jubileumboek

Geert en Toine,

Middels deze mail wil ik jullie even met elkaar in contact brengen om over fondsenwerving te praten voor het jubileumboek van het Gilde.

Als jullie mij nodig hebben kan ik altijd even inbellen.

Mijn nummer is waarschijnlijk wel bekend: 0643085173.

Met vriendelijke groet,

Tom Kreuning

*secretaris Gilde van Vrijwillige Molenaars
Molenkade 8*

1829 HZ Oudorp NH

telefoon: 06-43085173

Meer ruimte voor De Gildebrief

Een pleidooi:

- het afgelopen jaar is er door een groot aanbod veel kopij voor De Gildebrief doorgeschoven
- doorschuiven van artikelen is in principe geen probleem, maar 'proppen' is dat wel
- 'proppen' gaat ten koste van de afbeeldingen: druk die *minstens* 'leesbaar' af
- veel en grote afbeeldingen maakt De Gildebrief aangenaam om door te bladeren én te lezen
- het Gilde heeft leden die niet of nauwelijks lezen: zij moeten het doen met de afbeeldingen

Concreet: geef de redactie toestemming om twee keer per jaar wanneer dit noodzakelijk is De Gildebrief vier bladzijden groter te maken.

Dit jaar is erg veel kopij naar de redactie van De Gildebrief gestuurd::

- voor het maartnummer is er een lang artikel voor de helft geplaatst, de andere helft doorgeschoven plus vier complete artikelen, waarvan er één een nummer oversloeg
- voor het juninummer zijn er vier artikelen doorgeschoven en is besloten een groot, diepgravend artikel op aanvraag beschikbaar te stellen op PDF
- voor het septembernummer is één artikel doorgeschoven.

Dat doorschuiven kon, want het betrof steeds een artikel dat doorschuiven toeliet. Als doorschuiven kan, denk je al gauw dat er geen probleem is. Dat is echter niet zo.

De vormgever heeft z'n best gedaan om zoveel mogelijk artikelen te plaatsen en heeft daar vaak ook mooie oplossingen voor gevonden. Het probleem is: alle tekst is dan wel geplaatst, maar de afbeeldingen worden aangepast aan de nog beschikbare ruimte. Enige voorbeelden uit het septembernummer:

- **Ode aan de molenaar** Dit is een foto-project en die foto's krijgen veel te weinig ruimte
- **Ceres.** Van de vijf foto's zijn er maar twee geplaatst..
- **Groede.** Twee van de vijf aangeboden foto's zijn niet opgenomen.
- **Bovenstroming.** Hierin staan twee afbeeldingen die slecht 'leesbaar' zijn, want te klein. Zonder advertentie zou er meer ruimte zijn geweest. Zeker in een artikel als dit moet je zo'n afbeelding kunnen bestuderen en dat kan nu nauwelijks. Tekst alleen is niet voldoende.
- **Schroefvormen.** Niet alleen de tekening van de schroef (afb. 3) maar ook afbeelding 5 is te klein. Als er in een afbeelding tekst staat, dan moet die tekst minstens net zo groot afgebeeld worden als de lopende tekst. Beide afbeeldingen zijn op het afgedrukte formaat nauwelijks 'leesbaar' en dan niet alleen de daarin opgenomen tekst, maar vooral ook wat er in die afbeelding te zien en te bestuderen is.

Leesvaardige mensen kunnen wat makkelijker tevreden zijn met voornamelijk tekst, maar ook zij doen er hun voordeel mee om de afbeeldingen voldoende te kunnen 'lezen'. Voor de minder leesvaardige leden zijn de afbeelding nu juist het belangrijkste wat ze te zien hebben in De Gildebrief. Afbeeldingen kunnen ook uitnodigen om een tekst te lezen en omgekeerd: als de afbeeldingen niet uitnodigen om die beter te bekijken, dan kan het er toe leiden dat de tekst overgeslagen wordt.

De redactie van De Gildebrief: Mark Dwarswaard, Bas de Deugd en Barend Zinkweg/datum.

Aanvraag sponsoring voor het Jubileum jaar 2022 van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

In 2022 bestaat het Gilde van Vrijwillige Molenaars 50 jaar. Het Gilde verzorgt al 50 jaar de opleiding tot molenaar. Per provincie is er een afdeling van het Gilde dat de instructeurs levert en de leerling molenaar verbindt met een gediplomeerde molenaar en molen.

Alle functies binnen het Gilde worden vervuld door vrijwilligers. Dus zowel de bestuursfuncties, instructeurs als molenaars doen dit in hun eigen tijd. Er is vollop samenwerking met De Hollandsche Molen i.v.m examinering

Om te vieren dat wij al 50 jaar molenaars opleiden wordt in 2022 een Jubileum jaar georganiseerd met als thema “Alles draait rond de Molenaar”.

Belangrijke uitgangspunten voor het jubileum zijn:

- Meer publieke bekendheid voor de molenaar.
- Meer publieke bekendheid dat het molenambacht tot immaterieel erfgoed behoort.
- Aandacht vestigen op de mogelijkheid tot opleiding tot molenaar.
- Versterken van het belang dat molenaars nodig zijn om ons erfgoed/ molens te behouden.
- Versterken van de onderlinge band tussen de molenaars om zo meer kennis te delen.
- Versterken van streekeigen molentradities

Voor de diverse activiteiten is budget nodig:

Activiteit	Budget
1) Alle afdelingen/ provincies krijgen elk een maand waarin ze feestelijkheden rond hun molens zullen houden waarbij de nadruk ligt op het uitdragen van de streekeigen molentradities. Elke afdeling krijgt hiervoor budget. 11x2000,-	22000
2) Uitroepen van Jaar van de Molenaar. Daarvoor is drukwerk nodig en reclame materiaal.	2000
3) Officiële opening op Molen De Kat door prominente gast op 15 jan 2022	3000
4) Officiële afsluiting voor alle molenaars (2500 leden) op 10 dec 2022	40000
5) Wereldrecord poging zoveel mogelijk molens te laten draaien en dus zoveel mogelijk molenaars tegelijk aan het werk. 9 april 2022. Hiervoor is PR materiaal nodig	2000
6) Molenaarsverhalenboek. Per afdeling worden er molenaarsverhalen geschreven ondersteund met video. De verhalen worden gebundeld en elke molenaar krijgt dit als jubileumcadeau. De filmpjes van elke afdeling worden gecombineerd tot een molenaarsfilm.	
Ontwerp boek	6800
Video	23500
Fotos	4800
Drukken boek 2500 stuks	23000
7) Herdenkingsbordje voor aan de molen uitgaande van 750 stuks	6500
8) Molenhoedjes voor molen bezoekers in het jubileumjaar 1000 stuks	5000
TOTAAL	138600 euro

Huidige opleiding tot wind-watermolenaar: goed genoeg?

Huidige situatie.

Het Gilde verzorgt al jaren een opleiding voor vrijwillige molenaar, die bevoegd en bekwaam is op alle molens onbelast te draaien. De praktijk omvat minimaal 150 uren, gedurende tenminste één jaar, verdeeld over alle seizoenen en te maken op minimaal twee molens. De opleiding wordt afgesloten met een examen en er wordt door De Hollandsche Molen een Getuigschrift Vrijwillig Molenaar verstrekt. Er slagen jaarlijks 70 tot 80 nieuwe molenaars.

Aanleiding voor een discussie.

De opleiding duurt te lang. Vaak gehoorde bezwaren tegen de huidige opleiding zijn dat voor veel situaties de bestaande opleiding te veelomvattend is en te lang duurt. Dat weerhoudt een aantal mensen er überhaupt aan te beginnen. Daarnaast haken leerling molenaars om die reden voortijdig af en verlaten het Gilde. Zij zien de bestaande opleiding niet als optie.

Deze geluiden klinken als sinds eind jaren negentig. Er is rond de eeuwwisseling door het Gilde al overlegd met de afdelingen over een tweede opleidingstraject, gericht op het draaien met één molen (in de wandelgangen toen 'de dorpsmulder' genoemd). Daarvoor bestond voldoende draagvlak in het veld maar het heeft niet tot veranderingen geleid.

De signalen blijven echter klinken: er is – in sommige regio's - een tekort aan molenaars, er zijn eventueel wel vrijwilligers, maar de huidige opleiding zien ze niet (meer) zitten; te veel, te lang.

Aanbod van leerlingen verandert. Een overweging van algemene aard is de veranderende maatschappelijke situatie: uit de aanmeldingen van nieuwe leerling-molenaars blijken er veel senioren bereid, een opleiding tot molenaar te volgen. Zij zijn doorgaans goed gemotiveerd, hebben voldoende tijd en willen 'vaart maken' met de opleiding om nog een aantal jaren productief te kunnen zijn. Een lang opleidingstraject achten ze niet nodig en niet wenselijk. En ze zoeken meestal een molen in de eigen omgeving om te kunnen draaien. 'Breed inzetbaar zijn' heeft voor hen geen prioriteit.

Senioren studeren ook anders: memoriseren van feiten is minder makkelijk; ze leren meer begrijpend. Veel theorie (feiten) moeten verwerken zien velen als een belemmering.

Er ontstaan eigen initiatieven. Als gevolg van lokaal molenaars tekort ontstaan – buiten het Gilde om – eigen initiatieven. Men wil iets doen aan het molenaarstekort en/of om vrijwilligers enige 'status' te geven en ze te behouden voor de molen.

We zien het eerste bij de plannen van de Stichting Molens Oost-Groningen. Andere signalen zijn: er komen vragen binnen of molengidsen verzekerd zijn als ze met de molen gaan draaien of als leerlingen al zelfstandig gaan draaien.

Het tweede zien we bijv. in Etten-Leur: men heeft intern een opleiding voor de eigen vrijwilligers opgezet, beloont die met een diploma en verzekert ze.

Wat kunnen we doen?

Verbeteren bestaande opleiding. Hierbij valt vooral te denken aan het examentraject. Opties daarvoor zijn het belangrijk verkorten van de periode tussen het toelatingsexamen en het examen van DHM. Meer rigoureuze aanpassing is het examentraject aanpassen naar het afleggen van één examen.

Betere voorlichting over welke theorie “need to know” en welke theorie “nice to know” is.

Verkorte eenvoudige basisopleiding. Naast de bestaande opleiding een vereenvoudigde opleiding die gericht is op het verkrijgen van startbekwaamheid om een onbelaste molen van één functie te kunnen bedienen.

Deze opleiding moet in ca. 14 maanden kunnen worden doorlopen inclusief een afsluitend examen. Bij slagen wordt een schriftelijk bewijs van bekwaamheid verstrekt.

Het theoriepakket wordt beperkt tot wat minimaal nodig is.

Kennis en ervaring leiden tot maatwerk. We willen dat kennis en ervaring waarover een leerling-molenaar reeds beschikt wordt gehonoreerd en kan leiden tot een aangepast opleidingstraject. Het doel van een opleiding is niet het doorlopen van een opleidingstraject, maar het verkrijgen van startbekwaamheid. Bekwaamheid die er al is, hoeft niet meer opgedaan te worden.

Veel vrijwilligers werken al jaren mee op molens, hebben mogelijk al eens (toelatings-)examen gedaan en beschikken inmiddels over veel kennis en ervaring. Deze niet benutten werkt zeer demotiverend en contra-productief.

Vermindering van het aantal praktijken en/of verkorting van de opleidingstijd moet daarom mogelijk zijn als daar goede gronden voor zijn. T.a.v. RMs- en GFM-molenaars honoreren we hun ervaring ook; waarom niet bij eigen leden?

Overwegingen

De opleiding van de eerste lichten geslaagde vrijwillige molenaars (1970) was geheel gericht op poldermolens (instructeur: Jan den Besten).

De Rijnlandse Molenstichting verzorgt eigen opleidingen voor molenaars (A,B en C molenaars) op poldermolens (RMs beheert geen koren- of industriemolens). Het Gilde heeft een overeenkomst met de RMs gesloten en erkent de opleiding. Molenaars van de RMs kunnen via een aangepast opleidingstraject doorstromen binnen het Gilde.

Het Gild Fryske Mounders leidt mensen op tot poldermolenaar. Molens met andere functies komen niet in beeld. Het Gilde erkent deze opleiding.

Wil het Gilde zijn leidende positie als het om opleiden gaat in de toekomst niet verliezen, dan is het noodzakelijk, in te spelen op de bestaande ontwikkelingen.